

- לפי הצעתי נזדמנו בקר עם אבניאל הערב. כתוצאה מהשיחה הביא לי בקר הצעה בכתב מאבניאל לפנות להתאחדות בעלי העשיה לפתוח מיד מ"מ עם הפועלים על שכר והנאים סוציאליים, ואני אודיע להם "שכל הוצאות השכר וההנאים הסוציאליים יכללו במלואם בקולוציה של כחירי המוצרים".

11.2.51, יום א', ה' אדר.

הבוקר מצאתי ב"הארץ" בראש העמוד ידיעה על המגישה ביני ובין אבניאל - מלאה כזבים ותעמולה לטובה בעלי התעשיה. אבניאל טוען כמובן שזה בא מיד "שניה" או "שלישית" - איך זה הגיע ליד שניה ושלישית?

- הזמנתי בקר ונטיר וגוברין - ואחר כך גם אבניאל. הסברתי שלא אוכל לקבל שום הצעה שיש בה היתר מהממשלה להוסיף לפועלים על חשבון הצבור, לצערי אבניאל לא קיבלתי משני הצדדים שום הצעה ומחשבה שאין בה חיוב כזה. ~~אפשר~~ התנצל שלא הוא פרסם הדבר ב"הארץ".

- הזמנתי שנקר, והסברתי לו שאפשר לחדש העבודה אך ורק אם לא תחויב הממשלה להעלות המחיר, והתוספת שיתנו בעלי התעשיה לע"ע - תיזקף על חשבונם, אם לאחר קבלת דו"ח הוועדה יתברר לממשלה שהתוספת לא היתה מוצדקת, או גם אם אפילו היתה מוצדקת - יש להסיל אוהה על בעלי התעשיה (הריוות) ולא על הקונים. הבטחתי לפי בקשתו לנסח עיקרי הצעתי ולהטעיא לו בכתב - לאחר שאסוחה גם עם גרי.

- ניסחתי חמשה עקרונות:

- (א) מו"מ בין שני הצדדים במשך 48 שעות - על הרמת שכר מוצדקת, על סנת שעט סידור חלקי זה - תחודש העבודה מיד.
- (ב) יתנהל מו"מ על פרמיות ומכסות עבודה שסרתן להעלות פריון העבודה.
- (ג) לאחר חידוש העבודה ימשך הכו"מ על שאר הדברים השנויים במחלוקת.
- (ד) לאחר קבלת הדו"ח של ועדת השלושה הקבע הממשלה, אם יהיה צורך בכך, "אם ובאיזו מידה העלאת שכר העבודה מחייבת העלאת מחירים".
- (ה) לאחר פרסום הדו"ח של ועדת השלושה על שני הצדדים להביא לידי גבר המו"מ בכל השאלות השנויות במחלוקת. אם ישארו שאלות בלתי מוסכמות - תימטר ההכרעה לשני אנשים מוסכמים על ידי הצדדים.
- דנחי עם גרי על הצעתי והוא הסכים לה. שלחתי העתקים (באופן לא רשמי) לשנקר ולבקר. גרי ניגש לשנקר לברר אתו אם יתכן סידור על יסוד עקרונותי.
- נמיר, בקר וגוברין באו אצלי בצהריים. הם מסכימים בדרך כלל להצעתי, אבל א) מתנגדים שאפנה בכתב לבעלי התעשייה - על זאת עניתי ש:ין זה עסק, יניחו לי הנוהל. בדיעבד אין בדעתי לפנות אליהם במכתב. ב) נמיר העיר שלמי הצעתו רק שאלת דמי השביתה וההשבתה ימטרו לשני אנשים מוסכמים, שאר השאלות וביחוד התנאים הטוציאליים, יתנהלו במו"מ ע"י שני הצדדים. עניתי שלכך איני מתנגד, ובכל פרטי המו"מ לא נוגעים לי. מה שלי חשוב הוא: 1) שיוטכם על הוספה שכר צודקת מיד למען שתתחדש העבודה, 2) שהמהיר לא יעלה אלא אם הוועדה תמצא שזה מוצדק והכרחי,

(3) שיחד יחפשו דרך להרים התמוקה. דבר שלישי זה הוא עיקר בעיני.

בעודי יושב אהם הביא לי מזכירו של שנקר חשובה: שנקר ישב עם בעלי המחכת והם קיבלו ההצעה, אולם דורשים שנוי "קטן": לכתוב "אם" מסעיף ד' שלי, כלומר שהמשלה תקבע לא אם העלאת השכר מחייבת העלאת מחירים, אלא רק באיזו מידה העלאת השכר מחייבת וכו'.

קראתי לגרי וחודעתי שאיני מקבל זאת בשום אופן ורואה בחשובה זו סרוב, ואם הוא לא יצליח לשכנע אותם לשנות דגתם - אביא הענין למשלה ואציע להפעיל בתי חרושת חיוניים בלי הבעלים.

הציע לי גרי להזמין לוי וגלקסברג, בעלי המהכת. וכשלא הסכמתי הציע לי להזמין שנקר, ושנקר יביא אתו מי שירצה. לכך הסכמתי.

12 בערב באו אצלי שנקר, אבניאל, לוי וגלקסברג. הם טענו שצו המחירים קבוע, חמרי הגלם מחייקרים ואינם יכולים להעלות השכר בלי העלאת מחירים. צבורם בכלל יראה בזאת כניעה ולא ישמעו להם. מדוע לא יתכו הפועלים עם ההוספת עד אחרי דו"ח הוועדה? תוכרז הפוגה! יש שאלה של כבוד וכו'.

אמרתי להם שדבריהם אינם לענין - אם רק ה"אם" מפריע. אם יש להם נימוקים אחרים להמשיך ההטבה - זה עסקם, אבל אם רק ה"אם" מפריע אינם צודקים. כי מה נפסד? : אם הוועדה תמצא שהעלאת שכר אינה מחייבת תוספת מחיר - לא נעלה המחיר, אם המלה אם לא תהיה בהצעת. ואם הוועדה תחייב העלאת המחיר - נעלה. ולכן אין חסרון המלה אם או מציאותה משנה כלום. אבל אני לא יכול לפנות

אליהם אלא בנוסח שקבעה הסמסלה לוועדה.

לאחר בירורים נוספים הסכימו.

הודעתי לבקר - ושניהם (בקר ושנקר) יפגשו מחר. הדגשתי, שאם

גם יסתדרו עם הטועלים והמסכסוך יחלוף לגמרי - הרי יחסיאו המטרה אם לא ידאגו

להרמת התפוקה שהיא בעיני העיקר. הבטיחו לי שגם הם חרדים לדבר ויעשו זאת.

- קיבלתי לתמהוני היום "אגרת" מיגאל בחשובה להוראה בכתב שלי, שנהתי

לו לפי בקשתו הוא על הנספח האמריקני. לאחר שנחמיה הביע לו תמהוני בא יגאל אצלי.

אמרתי לו: היחסים בינינו יכליט להיות רק פורמליים או חבריים. מבחינה

פורמלית המכתב שלו לא יתכן וגם אין לו כל יסוד. ביחסים חבריים - הוא יכל

להגיד לי הכל, ואני יכל להגיד כל אשר בלבי, כחבר לחבר. ולכן עליו לקחת הזרה

מכתבו הרשמי, ואם יש לו מה שהוא להגיד לי או לכתוב לי באופן אישי ופרטי -

בבקשה. קיבל הדין.

- אחרי עשר באו אצלי גוברין, בקר ונמיר. מסרתי להם על השיחה ועל

ההסכם.

הודעתי טלפונית גם לגרי - ביחוד על הביעה בעלי המכתב, לבסל מכתב

מקיד משרד התעשיה האוסר העלאת שכר ומדוע סרבתי לעשות זאת: אם ועדת השלושה

תאשר שהעלאת שכר אינה מחייבת העלאת מחיר - לא נעלה מחיר, ואם תאשר העלאת מחיר -

נעלה, והמכתב אינו מעלה ואינו מוריד.

12.2.51, יום ב', ו' אדר א'.

עליתי בבוקר לירושליט.